

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sanctae Mechtildis virginis ordinis Sancti Benedicti Liber specialis gratiae

**Mechthild <von Hackeborn>
Mechthild <von Magdeburg>**

Pictavii, 1877

Liber Secundus

[urn:nbn:de:bsz:31-60070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-60070)

LIBER SECUNDUS

I. DE ANGELIS, DE LAUDE CREATORIS PRO COLLATIS SIBI A DEO DONIS.

AUDI nunc aure cordis concentum laudis supernorum Spirituum in excelsis. « Gloria tibi Trinitas, Domine Deus, qui nos creasti tua omnipotentia, ordinasti tua sapientia, conservasti tuæ pietatis clementia. Benedicimus te, qui nos honoras tuis mysteriis, foves bonis, reple donis, contines imperio majestatis. Adoramus te, Domine, qui nos sanctificas tua benignitate, illustras familiaritate, exaltas charitate, et perpetua claritate. »

1. 0.

II. DE EXCELLENTIA ANGELI ET HOMINIS AD INVICEM COMPARATA.

O ANIMA, unum de duobus dicit quod magis cupias et præoptes: velles ne unus esse Seraphim, vel homo in infimo ordine Angelorum? » Respondit anima: « Tu nosti quod beata Seraphim unus cum Deo spiritus dilectionis ardore igneo et lumine sunt præexcelsi. » • O anima, non te latet quod Angeli personæ simplices sunt, qui nec laudare, nec amare, nec agnoscere amplius possunt quam eis per gratiam est donatum. Hic infimus homo per fidem, per contri-

11. 22.

tionem, per desiderium, per bonam voluntatem recompensat, licet ejus anima non tam fortiter in amore serveat Creatoris. » « O contemplatio, tu prævidisti quod spiritus Seraphim et filii et famuli Dei sunt; anima autem Christiana¹ filia Patris, soror Filii et Spiritus Sancti est amica, et vere sanctæ Trinitatis sponsa. » His in statera appensis, quid præponderet videamus: Angelum *magni consilii*, Jesum Christum, qui unus cum Patre super omnes Angelos est, ego [pauper-cula anima] intimis meis complector brachiis, ejusque carnem manduco et sanguinem bibo, pro modulo meo; quod non possunt Angeli. Eo modo quoque divinitatis participatione anima mea et omnis corporis mei sensus sanabuntur; ideo nequaquam Angelicorum Spirituum beatitudini invidebo.

III. DE MINISTERIO ANGELORUM.

VI. 41.

COGITIS me ulterius scribere, sed non possum; nam deliciae, honor, claritas, amicitia, veritas, sic meam intelligentiam excedunt, quod prorsus obmutesco et obstupesco, nec eloqui valeo quod cognosco. Verumtamen est in cœlis in uniuscujusque hominis pectore speculum summæ Trinitatis, cujus splendores penetrant adeo ut cognoscantur corporis opera gratuita, animæque dona spiritualia, quæ accepit. In hoc splendore fulgido retulget Filius in Patre, et Spiritus Sanctus in utroque; fulgor autem Angelicus amoris micat lumine; amant enim nos, nostramque promovent salutem, absque labore serviunt, crescitque eorum præmium quousque stat hoc sæculum. [Verus Deus amor eandem virtutem in Angelis quam in hominibus possidet; nos vero cum labore servimus, quapropter in peccatum defectibiles sumus.]

¹ Cf. *Legatus*, Lib. III. c. 9.

IV. DE OFFICIO ANGELORUM ET EXPUGNATIONE DÆMONUM.

PECATOR compunctus per gratiam, tribus modis per pœnitentiam restauratur, ut sigillo [per peccatum in nobis confracto]. quod in carne Christi in cruce *clavis et lancea* effossum est, imprimi mereatur. Primo, pro culpa commissa tam acriter doleat, ut in corde, quod malum concepit, sit salubris tristitia; in sensu, qui delectatus est, verecundia; in actione, quæ scandalizavit, exemplaris vita. Hæc compunctio Patri cœlesti reconciliat, et a pœnis infernalibus liberat pœnitentem. Secundo peccator satisfaciatur studiosa operatione, perseveranti securitate et tentationum omnium victoriosa conculcatione. Tertio, sequitur efficacissima compunctio, videlicet amantis animæ charitas, quæ magis æternas pœnas eligeret quam Dilectum suum mortali crimine offenderet. Pœnitentialis amor hominem in hac vita sanctificat, et exaltando glorificat in æterna. Cum ad hunc statum felix anima pervenerit, tunc plus Deum quam se diligit, et culpam super omnia detestatur.

V. 1.

Qui hac triplici pœnitentia dotatus fuerit, hunc Spiritus divinus sine intermissione irradiat, fitque ex mutua resplendentia candens, sicut in clypeos aureos sol refulgens. Estque hæc refulgentia virtuosa, et apparens magnifice coram beatis et purgandis et damnatis. Huic animæ superiores Angeli familiaritate junguntur speciali, in hoc ipso splendore flammeo et ignito. Illi enim angelici spiritus et hominum spiritus connaturali conformitate castitatis sociantur; verum corporalis voluntaria castitas ex charitate assumpta, animam decorat et amabiliter superornat: Angeli inferiores in nostrum ministerium deputati, fidei nos custodia promoventes, noxia cuncta remouent, et salutaria in nobis consiliis et orationibus suis fovent. Attamen igneus et magnificus splendor a Patre luminum in amantem animam descendens, dæmones terret, ne audeant illum divinitatis radium pertransire. Erubescunt igitur et vehementer confunduntur, quod vias in acre a Deo concessas, sic præcludit terrestris hominis

charitas. Vias peccatorum qui eos admittunt pertranseunt, sed ubi animam amantem in corpore conspiciunt, procul territi illico fugiunt, nec licet eis aerem inficere in quo constat amantes animas habitare. Tentationes quas ingerunt a terrenis semper incipiunt; quas nos Angelico suffulti suffragio fideque confortati vincamus, et erigamur ad Dominum orationibus ferventius insistentes. Tunc informati sicut cera liquescent et cadent a facie Dei dissipati.

TRACTATUS DE SANCTIS.

V. DE MISSA SANCTI JOANNIS BAPTISTÆ.

II. +

NIHIL offertur Deo ditius bona voluntate, [etiamsi opus perfici nequeat.] *Velle enim sæpe adjacet nobis. sed perficere non invenimus; Deus vero operatur in nobis velle et perficere pro bona voluntate.* [Quod pauperculæ, cum nihil posset, nec heu! divino Officio interesse, Dominus ostendit.] Et dixi ad Dominum: « O Domine, numquid hodie Missa carebo? Mox rapta in spiritu invenit se in templo glorioso, in quo prorsus nullus erat. Cogitabat ergo intra se dicens: « O misera et pigra, cum nimis tarde veneris, quid tibi proficit huc venisse? » Et ecce venit juvenis portans florum manipulum candidorum, quos in turri dispergens ecclesiæ abiit. Aderat alter ferens pondus violarum, quos in medio templi spargit. Venit tertius rosarum deferens manipulum, quas decenter sparsit ante altare Mariæ Virginis gloriosæ. Affuit quartus onustus liliis, quæ in choro dispergendo adaptavit. Quibus paratis, inclinantes reverenter discesserunt. Erant hi nobiles, et tam ad intuendum speciosi, ut quantumcumque homo gravi torqueretur corporis ægritudine ipsos aspiciens sanaretur. Advenerunt autem duo [scholares] albis induti, portantes lumina bina, quibus super altare locatis, inclinantes cum disciplina in choro stantes remanserunt. Et ecce venit vir mediocriter longus, valde macie confectus, non tamen antiquus. Vestes ejus viles et adeo pauperes, ut nuda ejus crura et brachia apparerent. Erat autem lucens in

pectore ejus agnus candidus. Duas ampullas in digitis suis gessit. Qui ad altare accedens agnum superposuit, et devotissime inclinavit. Hic erat Joannes Baptista, qui celebraturus erat Missam. Venit quoque juvenis delicatissimus in suis gestibus, præferens in pectore suo aquilam *avem* regiam; et hic erat Joannes Evangelista. Accessit etiam quidam homo simplex, videlicet Apostolus sanctus Petrus. Supervenit etiam magnus juvenis præparamenta deferens, quibus prædicti tres induti solemniter ornabantur. Tunc multitudo cœlestis familiæ superveniens templum replevit, adeo quod paupercola ancilla in eo locum ubi requiesceret non invenit. Abiit ergo ad inferiorem partem Ecclesiæ, ubi vidit homines in vestibus albis, non habentes capillos sed coronas simplices in capitibus suis. Hi sunt qui rite secundum legem matrimonii non vixerunt, ideo decore capillorum, hoc est bonorum operum, caruerunt; ad regnum cœlorum venerunt quia per finalem pœnitentiam et bonæ voluntatis propositum sunt salvati. Procedens ulterius, conspexit homines pulchriores, vestibus coloris aerei, pulchraque cæsarie insignes, lege Domini coronatos, *qui sunt viri et feminae in matrimonio legitime commanentes*. Adhuc amplioris speciei aspexit homines, habentes vestes coloris purpurei cum signo vidualis castimonix, et coronam assumptæ continentix propter Christum. Ancilla vero paupercola corpore debilis, vilibus utens indumentis, cum tribus consistere non poterat turmis istis.

DE OFFICIO MISSÆ ET MINISTRIS.

APPROPINQUANS autem choro, prædicta paupercola introspicens vidit supremo in loco Reginam cœli, Matrem Virginem, consistentem, sanctamque Catharinam, Cæciliam, episcopos, martyres, Angelos et virgines valde multos. Hæc videns paupercola consideravit semetipsam, si posset præ sua tenuitate in tanta gloria locum obtinere. Tunc vidit se coloris fulvi pallio circumamictam, cujus textura charitas; et auxilium Dei omnisque desiderii boni erat ornatus ejus, et dulciter sic resonabat cantilena: « Ego libens morerer præ amore. » Viditque nobili se similem virgini

portans coronam auream, [et] hujus verbi scripturam : Oculi ejus in meis quiescunt ; anima ejus in meam slectitur indefesse. Vultum quoque proprium Angelis similem recognovit, et dixit : « Heu me infelicem [pulverem], quia me talem non invenio qualem me esse debere hic aspiciens recognosco.

Universi in choro assistentes suavi risu eam dulciter aspexerunt. Innuit ei Regina ut supra Catharinam juxta se assisteret. Quod et gratanter fecit ; raro enim licuit sibi videre vel alloqui Matrem Dei : « O reginam nobilem, quæ juxta se statuere non dedignatur ignobilem ; turtur, corniculam ; *pauperem imperatrix ; ancillam domina.* » Omnis illa familia vestibus aureis fulgida, circumfusa deliciis, luce solis clarior, sic intonuit dulci voce concinens : « Gaudeamus omnes in Domino. » Omnis illa concio audiens nomen Matris Virginis humiliter inclinavit ; ipsa vero flexis genibus adoravit, quantum præ omnibus majora dona promeruit et accepit. Dicit autem paupercula [quæ ad hanc Missam venerat] ad eam : « O si liceret mihi, Domina, communicare, quantum hic malignos non video observatores ; » et ait Domina : « Licet, sed prius confitere. » Innuitque Regina [cælestis] Joanni Evangelistæ, [qui egressus peccatricis audiit confessionem.] Rogavit autem eum ut sibi dierum suorum numerum intimaret. Et ait Joannes : « Deus vult ut lateat te hoc, quia vitæ longiturnitas tibi propter multas angustias quas pateris, desidiam, aut certe temporis brevitatem, cordis molestiam et prolixioris vitæ desiderium generaret.

Post hæc Joannes legit Evangelium : *Liber generationis.* Dicit iterum ad Reginam paupercula : « Numquid debeo offerre, o Domina. » Et ait : « Si non vis oblata resumere. offer. » « O Domina, ait paupercula, hoc tu mihi a Domino impetrabis. » Et regina : « Accipe, inquit, hunc aureum nummum, id est tuam voluntatem, et offer Filio tuo, in prosperis quæ eveniunt et adversis. »

DE OBLATIONE PAUPERULÆ ET COMMUNIONE EJUS.

CUM disciplinata gratitudine [et sancto timore] suscepit pauperula de manibus Reginæ inappreciablem nummum. [Tunc nummum aspexit ut ejus inscriptionem cerneret.] Eratque imago Joseph Christum de cruce solventis insculpta denario una parte; et in reliqua regnum Dei¹ cum throno, cum novem ordinibus Angelorum; et dixit ei vox divina: « Si istum mihi denarium obtuleris, et non reacceperis, liberabo te de cruce tua mecum, et dedicam te ad me in regnum meum. » *Accessit ergo ad altare et sacrificavit voluntarie, ut edocta fuerat, Deo suo.*

Deindsacerdos [qui fuerat] in utero matris suæ sanctificatus et a Sancto Spiritu consecratus, [secreto Missam celebravit.] Dum oblatum [candidum] in manus acciperet, Agnus quem in altari locaverat, inter verba consecrationis [sub signis manus ejus] pani se jungens, et Agno panis, ita transsubstantiatus est, ut panis speciem non viderem, sed cruentum Agnum in cruce purpurata suspensum. Qui tam benignissimo aspectu luminum dulcium in nos respexit, quod ejus a me memoria non recedat, sed mentem meam reficiet in æternum. Oravit ergo pauperula Dominam suam dicens: « Eia Mater electa, roga Filium tuum ut ipse per se mihi communicare dignetur. » Et lucens sagitta fulgurans ecce ex ore Reginæ super altare voto precis suæ Agnum tetigit, et vox Dei ex Agno sonuit, dicens: « Mater, ego libens me transfero in desiderii tui locum. » Accessit ergo [pauperula] ad altare cum multa charitate, et anima per Spiritum charitate gratiæ dilatata. Tunc sanctus Baptista sumens Agnum candidum sanguineis vulneribus cruentum in ara reposuit oris ejus. Ipse vero Agnus immaculatus super suam imaginem se reclinans in corporis stabulo, suxit, ore suavissimo ubera cordis ejus. Qui quanto magis suxit, tanto illa sugendi favens, sugi amplius concupivit. Nunc ea quæ hæc mysteria pros-

1. In originali sic legitur: In regno Dei novem chori et desuper tres throni. *Nota in margine cod. B.*

pexit, ex hoc mundo transiit; quam nos videre faciat rex Sanctorum in consortiis Angelorum. [Amen].

VI. DE DIGNITATE SANCTI JOANNIS BAPTISTÆ.

V. 3

DONA Dei nequaquam capi possunt corporalibus sensibus vel attingi. Errant proinde frequentius in rebus spiritualibus non habentes intellectum invisibilis veritatis. Nam quod exteriori sensu percipitur, ipsi veritati comparatum, sicut lux candelæ ad clarissimum solis radium æstimatur. Quod enim sanctus Joannes Baptista pauperulæ Missam celebrasse visus est, non exterius sensibiliter, sed in interiori cognitione illius spiritus agebatur. Nihil corpori cum his, licet verbis materialibus exprimatur. Quærunt quidem quemadmodum Baptista sanctus Missam celebraverit, cum ipse inter indoctos et laicos computatus fuerit. Filium Dei Baptista humilis stupens ac tremens baptizando tetigit; sanctitatisque specialis merito vocem Patris audiens intellexit; Spiritum Sanctum in columba vidit, et in utroque manentem, quem baptizabat, Filium recognovit. *Hic est quem tota visibilium Sacramentorum repræsentat solemnitas, cujus corpus et sanguinem in veritate sumamus, et in majestate invisibilem adoramus.* Joannes Baptista prædicans populis venientem ad se [verum] Dei Filium digito demonstravit dicens: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Hæc tam ineffabilis prærogativa sanctitatis excedit justorum omnium dignitatem. Vide nunc quod ea quæ mysterialiter gerimus et tractamus, solaque fide capimus, beatissimus Joannes non solum fide sincerissima attigit, verum etiam corporeis manibus contrectavit. Nunc vero Sancta Sanctorum ingresso et vultui Dei assistenti, quomodo negabitur quod adhuc mortali concedebatur.

VII. DE VOLUNTATE ET AMORE ET LUMINE SANCTORUM.

DE LOCO MIRABILI IN QUO REQUIESCIT CORPUS SANCTI JOANNIS EVANGELISTÆ.

SANCTI Joannis Evangelistæ corpus spiritualibus meæ oculis, licet indigna, veraciter ego vidi. Jacet deliciose illud corpus sacratissimum insepultum in loco qui est super omnem corruptibilem creaturam; verumtamen infra æterni regni, *id est cæli empyrei*, mansionem; lucens tamquam crystallus ignea, *eam quæ post resurrectionem habebitur possidens claritatem*. Quiescit humani aspectus gratiosa dulcedine tam amabiliter illustris, ac si in familiari suspensus jubilo dormiat spiritaliter soporatus. Cujus supercilia fulvo sunt similia colori; [oculi clausi, resupinoque jacet corpore]; supra et infra ipsum ac in circuitu ejus est claritas et lux magna. Istud illustre ac sacratissimum corpus advolantes Angeli sancti visitant septem horis et in voce *exultationis* et laudis jubilantes sic concinunt Evangelistæ gloriam et decantant: « Sanctus, purus, simplex, sapiens, Deo prædilectus. » Hujus dulcisoni melodia cantici extendens supergreditur omnem terrestrium vocum resonantiam, totamque musicorum industriam clangentium organorum. Hoc præclarum corpus a cælo empyreo solus separat paries, ad modum membranæ quæ ovo circumjacet tenuis. Adeo tamen impenetrabilis, quod eum nullum corpus ante resurrectionem ultimam prævalet penetrare. *Hæc quæ de pariete hic dicuntur mihi allegorico intelligenda videntur.*

IV. 23.

VIII. DE SANCTA MARIA MAGDALENE ET FESTO EJUS.

NATALITIA Sanctorum pia devotione et insigni solemnitate, cum multitudine populi quæ haberi potest, celebrare ipsorum benignitas gratanter suscipit et acceptat; eo quod his diebus divina clementia beato fine honorans ipsos de hoc exilio ad patriam transtulit paradisi. Ideo autem in eorum

VI. 9.

festivitate exultantibus congaudent fidelibus, quod eis tunc suam beatissimam exhibent præsentiam, cum omni sibi a Deo collata gloria occurrentes. Vidi ego incunctanter illam Jesu Christi specialissimam dilectam Mariam Magdalenam, cum in die depositionis suæ festivis honoraretur laudibus, psallentibus congratulantiem jucundissime collædari. Transibat in choro ad melodiam tripudians cantantium, singulos psallentium dulci vultu intuens, *manibus plaudens, corpore gesticulans, pede terens, per ineffabile mentis gaudium* dicebat: « Omnes meum felicem laudantes in cælum transitum, in suæ mortis visitans consolabor articulo, eisque vicem tribuens honorabo. Præterea in omnibus quæ pro meritis oportet recipere, astabo fideliter, nec deero ferens auxilium tempore opportuno. » Quatuor Archangeli ipsam inter se ducebant mediam, comitabatur minorum Angelorum innumerabilis multitudo; interrogavique venerabilem illam feminam, ut mihi quatuor principum nomina indicaret. Et dixit: « Primus dicitur fortitudo; secundus, Sancta cupido; tertius, bona voluntas; quartus, perseverans stabilitas. » His ego virtutibus omnes cordis mei vici molestias; idcirco data est mihi in obsequium, horum principum dignitas, et coronat me summa majestas; quemadmodum hæc Sancta suos acceptat et remunerat laudatores, sic quibuslibet sibi famulantibus adest et subvenit secundum suam virtutem, dicit Dominus, et impetrat beneficia præmiorum. Nam sicut minima scintilla aere afflata incalescit et lucescit, sic in igne cœlesti sanctis attracti desideriiis, scilicet carbones vivi, inardescunt in nos flamma dilectionis et effulgent adjutorio consolationis.

IX. DE VIRTUTIBUS SANCTI DOMINICI A DOMINO COMMENDATIS.

IV. 20.

IN die sancti Dominici, dum pro Prædicatorum Ordine generaliter exorarem, dignans affuit mihi Dominus cum eodem, quem præ omnibus Sanctis amplector, quantum audeo [dicere], dignissimo Confessore. Et dixit ad me: « Dominicus filius meus in hac vita quatuor pollebat virtutibus, quæ præ-

latis congruunt universis. Fratres sibi subditos tam præcordialiter dilexit, quod nunquam aliquem ex ipsis motu proprio perturbavit; secundoque omnium necessitati temperata providit, ne juvenus ad ea quæ reliquerat incauta mente recurreret, vel senectus propter inedia[m] nimiam deficeret. [Tertio,] eximio prudentique instruxit exemplo juniores, ut in necessitatibus et in omni suo statu modestiam et omnis virtutis et pulchritudinis observarent. Erat insuper tam misericors quod nunquam subditos præter Ordinis et culparum exigentiam prægravavit. » Et adjecit Dominus: « Duo, inquam, tibi adhuc de meo dilecto famulo mirabilia enarrabo: Risus in ore ejus nunquam apparuit, nisi de vera Sancti Spiritus suavitate: lacrymas autem tanta fidelitate fundebat, ut fratrum suorum principaliter ac deinde generaliter totius Ecclesiæ necessitates præsentans, ardentissimo desiderio Domino commendaret. » Risum sine peccato fieri, nisi in hac revelatione, antea non cognovi.

X. DE SANCTITATE ORDINIS PRÆDICATORUM.

EXORDIUM hujus Ordinis primitivum ardenti charitatis *Deificæ fervebat calore; eximieque puritatis munditia candens, velut lilium fragrabat odore, fictionis hypocrisisque nescius. Vestitus veræ simplicitatis effulsit decore.* Itaque Dominus dixit ad me: « In hoc Prædicatorum Ordine duo, id est statum cultum et fructum multum, adeo complectens amo, quod eisdem cojucundans semper arrideo ex mei beneplacito Cordis multo; ipsi namque totis utriusque hominis sui viribus studiose prædicant meæ gloriam majestatis. Prodit enim ex eorum intimis vehemens gemitus, præcordialis fletus, desiderium vividum, sollicitæ cogitationum restrictio, humilitas fida, charitas jucunda, frequens mutatio peregrina. » [Et adjecit Dominus: « Etiam mea tria nomina per hæc septem ad extra honorant.] Porro exterius resultat ministerii sacri devota solemnitas, prædicationis utilitas, absolvendi peccatores auctoritas, afflictorum pia et dulcis consolatio, nutantium confortatio, sancta exempla, catholicæ unitatis salutaris connexio. » Hoc quoque dixit Dominus: « Eleemosyna quam

IV. 22.

pro nomine meo larga ipsorum tribuit inopia, paupertasque largiter prodiga, accipientium culpas diluit ac minuit, diabolum elidens expellit per virtutem Evangelicæ paupertatis. » [Laudo te æternaliter, ardens Deitas, unde ego et omnia profluxerunt, et benedico te cum omnibus quæ sub te sunt, quia me sic dignatus es, Domine, consolari [me indignam creaturam. Amen.]

XI. DE UNIGENITO ET ALIIS FILIIS ADOPTIVIS.

V. 24.

PRINCEPS magnus habet sibi dilectum, et populo suo utilem, Filium; [qui] tam laudabilis et tam carissimus est quod ejus memoria et opera in omni loco Patris gloriam prædicant et extollunt. Excelsus hic princeps Deus Pater est, qui septem filios utiles et unam speciosam filiam de Matre nostra, videlicet Ecclesia, generavit. Primogenitus est frater noster carissimus, Dominus noster Jesus Christus, qui est gloria Patris et consolatio gentis, qui unus cum Patre sedet ad dexteram ejus, cui honorem immensum et potentiam contulit majestatis. Secundus filius sancti Apostoli sunt, qui pretiosum thesaurum de monte alto effossum conservarunt, de arbore primitus procreatum; quem hostes nostri de quinque partibus raptum abstulerunt, et cum thesauro cœlestes a nobis divitias excusserunt. Tertius filius sancti Martyres sunt, qui cœli viam suo sanguine resperserunt. Quartus filius sancti Doctores sunt, qui nos sua doctrina et sapientia munierunt. Succedunt sacræ Virgines divinam in se similitudinem præferentes cum aureolis, quarum pudica non teguntur capita utpote sponsarum in hoc sæculo corruptarum, [cum Dominus noster illas in superiori domus suæ loco tam gloriose juxta se collocavit, ut quidquid doloris aut gaudii terrestris ab earum mente penitus excidit.]

DE NEGLIGENTIA PRÆLATORUM ET PECCATIS SUBDITORUM
ET OBLIVIONE DEI.

CUM Dominus noster Jesus Christus, sicut promiserat discipulos, electos Apostolos, accepisset ad semetipsum,

ut essent ubi ipse est viventes, sicut et ipse vivit in gloria, cœperunt lapsu temporis magistri Ecclesiæ negligentius agere, populusque immemor multitudinis misericordiæ Dei, a mandatorum ejus aberrando rectitudine deviare. At Deus, misericors Pater omnium nostrum, electorum suorum curam gerens, uno tempore duos quasi gemellos de sponsa sua, scilicet Ecclesia, per gratiam progenuit filios, fratrum suorum fidelium in salutem. Quos genitrix Ecclesia, uberibus de cœlo tam copiosa dulcedine quæ exhauriri non potest, plenius fideliter enutrivit. Hæc sunt duo testamenta, quibus omnes Dei filii per matrem Ecclesiam educantur. [Hoc etiam locutus est Dominus noster: Nemo debet in presbyterum ordinari nisi utrumque, scilicet vetus et novum noverit Testamentum. Uno pede nemo potest ad aulam accedere, nec etiam diu in servitio stare.] Hujus matris gemini Fratrum Minorum et Prædicatorum Ordines sunt; quorum radices et origines beatissimi Franciscus et Dominicus extiterunt. Heu! quæ et quanta defecerunt, quæ isti Patres fideliter servaverunt! Quæ quanto magis deficiunt, tanto infirmatur Ordo, et citius deficiet; tamen prius a patre fideli alter nascetur filius qui suum populum non relinquet.

DE BENIGNITATE SANCTI DOMINICI AD SUBDITOS.

SANCTUS Dominicus pia devotione et fideli respectu consideravit fratres suos sapienter sine perversa observatione, et absque crudeli præsentia. Doctiores instruxit, ut divina simplicitate suam prudentiam temperarent; simpliciores vero, ut ad veram sapientiam anhelarent. Tentatorum portabat secreto molestias, *et pericula orationibus et consiliis amovebat*. Juvenibus persuadebat silentium; ut ex hoc extra disciplinati, tamen interius fierent sapientes. Debiles et infirmos piissimo consolabatur affectu, et eis remedia et necessaria diligentissime procurabat. Hinc omnes de ejus diutina gaudebant præsentia et ejus dulcis societas omnem eis laboris molestiam levigabat. Hic Ordo primis temporibus mundus fuit, simplex, et vigeat in eo [fervens Dei] charitas;

simplicitas sancta et justa, in qua Dei sapientia reperitur, sed quandoque a quibusdam despicitur et proditur, et etiam charitas extinguitur quæ ardebat. Qui in hoc Ordine prælationem tamquam tentationem suscipit, hic in Spiritu Dei et humilitate oblatam gloriam cum timorata verecundia et fidei diligentia, misericordia, adjutorio et benigno gaudio portat, vel cum omni prudentia instat ut ab hoc onere se absolvat; quia spiritale cor quietam pacem desiderat, ut parens et florens rursus in Domino requiescat.

Hos duos filios Dominus singulariter quatuor præmiis honoravit, ut de se jam non solliciti, ab hoc sæculo immaculati permaneant, omnisque labor eorum et sollicitudo ad hoc intendat, dicit Dominus, ut populus meus in sanctitate et justitia mihi serviat omnibus diebus vitæ suæ. Primus honor est quod suscipiuntur ab hominibus venerabiliter et devote; secundus est adjutorium fidei Dei, quod in choro magnifice sustentantur; tertius est sanctissima sapientia, ex divina effluens veritate, qua uberius irrigantur; quartus est auctoritas utilissima, qua in universali Ecclesia fulciuntur. Fovendi sunt igitur pie a maioribus suis fratres; quia durum, impium et crudele multique labores sine pietate impositi, multa suscitare discrimina consueverunt; [de quibus nunc oportet me silere].

XII. DE SANCTA ELIZABETH ET DE SANCTIS DOMINICO ET FRANCISCO CONFESSORIBUS.

V. 31.

CONSIDERANS excellentiam sanctitatis et magnitudinem humanæ fragilitatis admiratione multa suspensa stupui, cogitans quomodo beata Elizabeth tantæ virtutis meritum et dignitatis præmium consecuta sit, cum productior ætas ejus non fuerit in hac vita. Et dixit mihi Dominus: « Nuntiorum est expedita agilitas, qua cursim levi celeritate explicent vias suas; Elizabeth direxit nuntiam ad miseram incontinentiam fluidas, superbia erectas, vanitate dissolutionis dissipatas, in castris et alibi constitutas. Quarum in famis et abominanda conversatio tristi æternoque supplicio fuerat deputanda.

Quarum nonnullæ transeuntem celeriter a me missam Elizabeth intuentes, verbis ejus et monitis crediderunt, ex hisque provocatæ mores correxerunt et per pœnitentiam gratiam meruerunt. Erat enim exemplum virtutum, et bonorum operum exhortatrix. Sanctum Dominicum *a latere meo venerabilem et pium* destinavi legatum ad gentes incredulas *convertendas*, ad insipientes et stolidos instruendos, et ut turbatione oppressos et tristitia consoletur. Franciscum quoque *dilectum famulum, humilitatis et paupertatis speculum, crucis præferentem stigmata*, direxi in mundum ad clericorum avaritiam confutandam, et laicorum superbiam deprimendam. »

DE SANCTO PETRO MARTYRE ET DEFORMITATE ECCLESIE.

« **S**ANCTUS Petrus de Ordine Prædicatorum, novus martyr, nuntius meus, detestator sanguinis, quo nunc falsa christianitas est perfusa. Dicunt enim se castos esse et fideles et meos amatores, cum sint impudici, infideles, et suæ carnis dilectores; at qui ad me venire desiderat cum sancto Petro omnibus his renuntians contradicat; abscondita ejus crimina pariunt in novissimo supplicia manifesta ». [Ego pauperula in oratione, sumpta in Domino fiducia, Ecclesiam malignantium portandam ulnis animæ sumpsit, graviterque portavi; et dixit mihi Dominus: « Desiste; ultra vires tuas est quod attentas. » Et aio ad eum: « Eia dulcis Domine, ego tollam eos, et tuis brachiis eos portans coram pedibus tuis ponam, [ut ad crucem eos tecum feras]. » Et permisit Dominus ut me quietaret. Sic ergo oblata Domino Ecclesia similis erat virgini; quam cum aspexissem, etiam Dominus intuitus est eam, et erubui vehementer; et dixit Dominus ad me: « Aspice nunc: decetne ut hanc cæcam ignorantiam, claudam gressibus bonorum affectuum, et debilem manibus in bonis exercendis operibus, et immundam incessibus, assumam mihi in sponsam, in æternitatis lectulo amandam, intuendam et amplexandam? » Et dixi: « Quid fiet de hac misera, et quod dabitur ei consilium? » Et respondit Dominus: « Ego lavabo eam in sanguine; omnes qui veraciter

sine crimine sunt protegam, et ad me eos in abscondito suscipiam et occulte, morte beata feliciter consummatos. »

DE SORORE JUTTA SANCTA ET TRIPLICI SANGUINE.

Id. **E**o tempore quo gens Trachtarorum per mundum grassabatur, et multos occiderent, dixit Dominus ad me: « Sororem Juttam de Sunderhusen, viduam et devotam, misi in exilium ad gentiles, ut suis orationibus eos adjuvet et convertat, et exemplis bonis provocet, et annuntiet nomen meum. » Et intulit dicens: « Librum istum tamquam nuntium dirigo omnibus spiritualibus religiosi bene viventibus vel male agentibus ¹: quia cum columnæ nutant, tunc structura supereminens non subsistet. Columnæ Ecclesiæ spirituales homines et viri religiosi sunt. Vere dico tibi, ait Dominus, in hoc libro scriptus est sanguis Cordis mei, quem in novissimis temporibus denuo fusurus sum. »

Et dixit mihi Dominus de tripartito sanguine: « Primus sanguis est Abel justi, ac Innocentium infantium qui ab Herode interfecti sunt, sanctique Joannis Baptistæ, qui ab alio Herode decollatus occubuit, [et] aliorum sanguis innocens [qui] effusus est ante passionem meam; et hic [Christi] sanguis vocatur, quia pro amore et justitia et nomine meo fundebatur. Secundus sanguis Christi est, quem de proprio suo corpore fudit, qui de manibus et pedibus et de latere ejus pro redemptione humani generis in cruce fluxit, et copiosissime emanavit; qui ideo sanguis Patris dicitur, quia propter voluntatem Patris et mandatum Patris humiliavit semetipsum usque ad mortem Crucis; ibique sanguinem fundens occubuit, in obedientiam charitatis. Tertius sanguis est qui novissimis diebus pro christiana fide effundendus est crudelitate et sævitia Antichristi; et hic Spiritui Sancto ascribitur, sine cujus gratia et adjutorio nullum bonum perficitur; nec quisquam unquam pro Christo mortem et supplicia mortis potuit sufferre, nisi Spiritu Sancto inhabi-

1. Cf. ¹um proinitium origin. teuton. et supra, pag. 17.

tante fuerit confortatus. Sanguis martyrum pro Christo effusus ipsos socios passionum ejus constituit, et confert aureolam rutilentem. Sanguis Filii Dei in cruce pro reverentia Patris effusus, ejus et dicitur: redemptionem captivis et fidem per mundi climata dilatavit. Extremus sanguis qui, Spiritu Sancto confortante, in fine mundi effundetur, gloriam sanctorum cumulat et honorem.

XIII. DE PÆNIS QUAS SPIRITUALITER CUM IPSO ET ALIIS
SANCTIS PERTULIT SOROR MECHTILDIS.

DOMINE Jesu Christe, pœnas quas patior justo judicio sustineo; verum me in ipsis tormenta tuæ innocentiae consolantur. Tuæ salutiferæ mortis recordatio meam sustentans memoriam, vivificat et conservat in te; tuus immaculatus sanguis animam meam penetrat et fecundat.

II. 24.

Maria, tibi assisto cum fide juxta crucem, tuæque passionis gladius perfodit mentem meam, eo quod tanta in spiritalibus iniquitas tam varia dominatur.

Joannes Baptista, tecum in carcere teneor; falsitas enim, tamquam lasciva saltatrix, verbum veritatis occidit, et lingua mea obmutuit.

Joannes Evangelista, ego tecum in Jesu Christi dulciter obdormiam pectore, ubi tot miranda hausi mysteria, unde exterioris mei omnis succumbit misera substantia.

Petre, tecum crucifigor quotidie: nam sagittæ Domini semper militant in me, nec quiescit spiritus meus præ desiderio laudis suæ.

Paule, tecum raptâ sursum, conspexi habitaculum admirandum, nimisque mirando stupeo, quod vivens in hac mortalitate subsisto; sitit enim anima mea et concupiscit in atria ubi summus Pater, pincerna largissimus, calix præclarus et inebrians Filius, poculum vini, dulcedo Sancti Spiritus, plenitudo vasis, sanctæ Trinitatis immensitas, cellaria, potentissima charitas. O si me de tot bonis reficiat et nutriat summa liberalitas, donec inaniet esuriens mendicitas, nec apparet affluens societas in qua consistat vera felicitas! Nunc

interim bibam bibens de calice furoris divini, quo me replent et inebriant crudelissimi inimici. Retribue eis, Domine Jesu, mel tuæ dulcedinis, qui me potant felle amaritudinis. Oblatus est mihi calix potionis durissimæ, interiora et exteriora omnia penetrantis. Oravi ergo Dominum, ut imple-ret sua gratia eum qui mihi propinavit hæc pocula venenosa. Exaudivit me Dominus et dixit ad me: « Fortis esto, in te mea mirabilia apparebunt, leones te timebunt, ursi supplica-bunt, lupi fugient, et morabitur agnus tecum. *Hoc est: superborum elatio, et invidorum delatio, avarorum ambi-tio deficiet, et persequi deseret; Christus autem te nunquam derelinquet.* Scio et certa sum quod adhuc plura veneni pocula mihi restant; habet enim diabolus multos sub ovina pelle veneno plenos hypocritas, quo replent nequiter inno-cuos Dei servos.

Stephane, ego tecum sto inter invidos, qui jactant lapides, in me valide irruentes; a tergo me lapident hypocritæ, pu-tantes quod me lateat, cum tamen sciat Omnipotens qui corda probat.

Laurenti, ego annis viginta et amplius tibi in craticula crudeliter colligata, Deo protegente permansi invicta, et erepta per septem annos [et amplius] sum libera ab hac pœna.

Martine, tecum sum in despectione, meque charitas fecit martyrem perenni persecutione.

Dominice, dilecte pater mi, tecum communico desiderium passionis, optans quod sanguis meus flueret sub calcibus impiorum.

Catharina, ad pugnam tecum propero, quia infernales sophistæ falsa contra me argumenta proponunt et concludere mihi volunt. Quorum unus splendidus apparuit, librum ferens, sic mihi proposuit dicens: « Pacem suscipere, quia ad Missam non vales accedere. » Et respondi [cum sapientia et disciplina]: « Pacem non potes tribuere, qui pacem dignos-citur non habere. » Confusus ergo abiit. Reversusque in forma pauperis, [cui diffluunt viscera] dixit mihi: « Eia, sana me, sancta femina, et sanabor. » Et dixi: « Qui in-firmus est, quem sanabit? contra Dominum nulli præstabo auxilium. » Ait ille: « Bonum, inquit, opus facere non est contra Deum. » Et respondi: « Ubi bonum non est, quid

potest bonum fieri? Insanabilis est plaga tua. Si vis salvus fieri, pergens hinc, ostende te sacerdotibus: illi potentes sunt; ego nihil possum, nisi peccare. » Tunc ille in ira: « Hoc est, ait, quod nunquam faciam. » Et disparuit simul cum tetro fumo. [Nec tamen illum sane timui.]

DE CAPTIVATA CHARITATE.

MARIA Magdalena, ego tecum in deserto habito; omnis enim creatura a me deserta exilium mihi est; patria, solus Deus. Omnipotens Pater, incomprehensibilis Spiritus a te procedens, animam meam indesinenter visitat, in quo multa incomprehensibilia intueor, et cognosco. Proh! dolor, tamen ex eo parum capio; sum enim vas contumeliæ et fragile, quod nec minimam stillam tui prævalet continere. Charitas adhuc instabilis inhæret sensibus corporis tamquam permixta rebus terrenis ut exclamare cogatur homo et dicere: In gratia est charitas, in sensibus absorpta humanis, nec adhuc, proh! dolor, evagantem animam subjugavit. [Multi quidem ceciderunt quorum anima his gratiæ vinculis mansit soluta. Salomon et David Sanctum Spiritum in suis humanis sensibus acceperunt; cum autem sensus erraverunt, tunc in falsum ceciderunt amorem. Deus scit, eorum anima non erat in profundissimum infra omnes creaturas demersa, nec etiam valido alligata vinculo amoris, cujus nunquam optimum vinum prægustatur, quin hujus fastidium oriatur omnium molestissimum.] Captivans autem charitas, habitans in spiritu, omnis sensualitatis transcendit illecebras, nec sinit corpus ad voluptuaria inclinari. Disciplinam tenet, valdeque silentio intenta, alasque suas submittens, auscultat vocem sine strepitu, intuensque lucem inaccessibilem laborat cum desiderio perficere voluntatem Domini. Quamdiu alis reverberat caro, nequaquam potest spiritus altissimam contingere quæ in hac vita a perfectissimis attingitur summitatem. Hæc captivans charitas ditans animas exterioribus sensibus depauperando spoliatur, quæ quanto ditatur amplius, tanto ex nobilitate propria humiliatur profundius. Qui hac

abyssali virtuosæ charitatis vinculatus fuerit a tactu, huic ad capitaliter peccandum deinceps licentia non patebit; ligatus enim est et cogitur ad amandum. [Utinam Deus nos omnes sic alliget!]

XIV. DE STATU SANCTÆ ECCLESIAE PULCHRE
ET MIRABILITER DEMONSTRATO.

IV. 3.

CUM pater dilectum voluerit filium consolari, tunc odiosum præcipit flagellare. Sic agit Omnipotens, hominibus ita loquens: « Qui in præsentī caret gratia, mecum non regnabit in gloria, et qui non potest rerum temporalium voluptatibus satiari, necesse est eum fami perpetuæ deputari. Væ ei qui sic temporalia possidet, quod eis mente pariter occupatur et hæret; qui se super alios per elationem extollit, a me cadit et ad infima descendit. » Ad hæc respondit sancta cognitio: quod Deus triplicem nobis sapientiam indidit, qua dilatari et nociva possumus præcavere. Primum est clericalis sapientia et christiana doctrina, sicut ostendit mihi Dominus. Vidi enim veris intellectus mei oculis, sine labore in deliciis, lapidem similem monti non prægrandi, qui ex seipso susceperat incrementum, habens in se omnem pulchritudinem omnium colorum et odorem omnium cœlestium aromatum. Interrogavi igitur quæ esset hæc suavissima petra, et dixit mihi: « EGO SUM JESUS »¹. Veni ergo [præ amore] in excessum mentis, et ad ipsum reclinavi caput meum. Et vidi omnes tenebras ab eo exclusas, *et in eo tenebræ non sunt ullæ*; intrinsecus autem repletus erat æternitatis lumine et splendore. Stabat super hunc lapidem supra modum speciosa Virgo, cui similis non est visa, excepta Domina nostra Virgine Matre Dei sancta Maria; quæ tamen socia et conjugalis ejus fuit. Pedes ejus jaspide decorantur. Lapis hic tantæ virtutis est ut repellat malam avaritiam a pedibus affectuum irruentem. Profert etiam odorem mundissimum, sacra desideria provocantem; abstergit etiam ab oculis caliginem tenebrosam.

1. Hæc tria verba etiam in teutonico codice sunt latine expressa.

Lapis petiosus fides catholica est : duo pedes, quibus Virgo stans innititur, potestas ligandi et scientia absolvendi sunt ; quæ duo omnibus christianis sacerdotibus conceduntur. In manu dextera calicem tenet, rubro uvæ sanguine plenum ; de quo sola bibens ineffabili dulcedine satiatur ; hujus potus participio Angeli non fruuntur in mysterio. Hic sanguis Unigeniti sic mentes inebriat sacerdotum fidelium, quod nobis doctrinam evangelicam ministrant ad votum. In sinistra Virginis igneus est gladius, aureis cymbalis dependentibus plenus, resonans tam dulciter ut omnes audientes sanctæ Trinitatis desiderio repleantur.

HÆC EST ECCLESIA.

INTERROGAVI Virginem, cur sinistra gladium et calicem præferret in dextera. Respondit : « Ego usque ad mortem, uniuscujusque hominis peccata comminans increpabo, tunc Deus inferet plagas suas; ego etiam ipsius sanguinem manu dextera propino, sicut Christus ad gloriam Patris sui [nominatur]. Habet etiam virtutem in manibus suis, quibus, quos Deus eligit, attrahit omnes sibi; omnesque abjicit qui se diabolicæ subjiciunt servituti. Ex affectu pulchritudinis vultus ejus in perpetuum beatam me reputabo. De gutture ejus rivus fluit olei, hoc est, unguentum misericordiæ salutaris. In ore enim ejus sunt dentes aurei, quibus cœlestia mandit aromata, hoc est, Prophetarum oracula. Mel distillant ejus labia, quod veloces apes, sancti scilicet Apostoli, de campi flore dulcissimo detulerunt. In labiis ejus fulgent florentes rosæ; nares ejus redundant violarum odore; frons ejus resplendet liliis virentibus: est enim mater viduarum, amica conjugatarum, et virginum gloria. Oculi ejus pleni sunt deliciis, sicut aurora rutilans solis luculentiam antecedens. Corporales oculi sicut natura triplici distinguuntur, sed in unitate subsistunt; sic primus quidem color auroræ Patris æternitatem, secundus Filii æqualitatem, sol vero utriusque connexionem in Spiritu Sancto significat et ostentat. Harum transitio et respectus ad invicem perso-

narum gaudium et pax est, quæ et exsuperat omnem sensum. Virgo hæc coronam habet in capite suo, auro rubro contextam; hoc, consilium sanissimum et exemplum sanctissimum Doctorum.

DE IIS QUÆ MUNIUNT ET IMPUGNANT ECCLESIAM.

CORONA hæc similis est urbi quæ multis mœniis est exstructa, quam invalidus circumdedit exercitus, principem habens infidelem, qui est diabolus, cum suis complicibus, qui sunt pauperes et infideles. In hac corona exercitus consistit laudabilis, potens et armis opulenter instructus, habens fidelem super se principem, redemptorem Dominum nostrum Jesum Christum, qui tentatos consolatur, et confortat in prælio, et deficientes consolationis suæ reficit vino. Turris est in hac corona tria habens cornua, in qua sagittarii et speculatores sunt in claritate firmissimi, ut maneant infirmiores securi. Est turris et alia in hac corona, in qua habitantes rara pugnandi infestantur molestia; quam nullus valet conscendere, nisi per charitatem suam studuerit voluntatem frangere. Beati omnes qui in hac turri meruerunt habitare! Hujus turris mœnia pretiosis decorantur lapidibus; qui sunt Sanctorum animæ viventes in cœlestibus. In corde hujus Virginis vidi erumpere fontem viventis fluminis, ad quem deferebantur cæci, et lepra respersi, infantes gentilium. Super hunc fontem stabat vir perfectissimus, [præter quem nemo alius ex hoc fonte haurire poterat] *spiritu Dei plenus*, sanctus videlicet Baptista Joannes. Hic lavabat in fonte infantulos, cæcos illuminans, et leprosos mundans. Interrogavi Virginem quæ [ipsa] esset, et respondit: « Ego sum quam tu tam diligis, tua consodalis sancta Ecclesia, quarum unus est sponsus; hæc est immaculorum sponsa sacerdotum, quam frequenter amanter respiciunt, *quibus legitime desponsatur*. Beati qui eam in sincera charitate custodiunt.

DE SECUNDA ET TERTIA SAPIENTIA.

SECUNDA, de qua prædiximus, sapientia naturalium potentiarum animæ est, per quam operando vitia perditionem incurrimus, vel virtutes operantes vitam æternam acquirimus. In hac carnis sapientia, morantur perversi laïci, falsi clerici, et astuti religiosi. Non invenitur tam perfectus qui se ad plenum a talibus valeat custodire; sic enim eorum perversa mens est, ut quæque bona sinistra interpretatione maculent et confundant. Nemo ex his naturalibus bonis spiritualis efficitur, nisi ex charitate stultum se reputet, quia vera simplicitas mater est sapientiæ desursum venientis. Quid enim prodest homini astuto thesaurus innumerabilis, qui non nisi famem et sitim, despectionemque et æternam sibi operatur cordis molestiam?

Tertia demum sapientia de divina manat gratia, dirigens hominem utiliter in omnibus donis Dei. Quantumcumque dives efficiatur homo *in omni gratia*, nunquam tamen præsumit infimis se præponere creaturis; in adversitatibus non turbatur, sed divinæ congratulatur voluntati; nec sustinet quod aliqua virtus de cordis ejus hospitio excludatur.

XV. DE REGNO CÆLORUM.

ANIMA sancta sic est desiderium suum allocuta: « Eia, III. 1.
perge hinc et vide ubi sit Dilectus tuus, et dic ei, quia cupio amare. » Perrexit ergo subito: velocis enim est naturæ, et veniens in excelsum clamavit: « Magne Domine, aperi te, et intromitte me. » Et respondit hospes: « Quid tibi vis quod tanto clamore fremis? » Dixit desiderium: « Domine, significo tibi: Domina mea diu sic non potest vivere: si velles fluere, ipsa superflueret. Piscis enim diu vita non durat in arido. » Respondit Dominus: « Revertere nunc; non intromittam te nisi adduxeris famelicam [animam] quæ præ cunctis amat me. » Quo audito per nuntium, anima aman-

ter expavit et surgens in mansueto spiritu et delectabili volatu venit. Et ecce occurrunt ei duo angeli, quos misit Deus ex amore præcordiali, qui dicunt ei: « Ut quid, domina, tam longe processistis, cum sitis adhuc vestita terrena substantia. » Et dixi: « Tacete, et me dulcius salutate. Ego pergo ad amare. Quanto quis ad terrena inclinatur, tanto ad superiora tenebratur, et ego quanto altius conscendo, clarius luceo. »

INTRODUCTIO AD SPONSUM CÆLESTEM.

TUNC assumentes eam [inter se mediam] Angeli, cum lætitia deduxerunt. Videns autem Angelorum patriam, cujus [nondum antea sibi exploratæ tamen] habebat notitiam, apertum est ei cælum. Stabat autem ibi et liquescebat cor ejus, intuensque Dilectum, ait: « O Domine, cum te video, compellor laudare te in sapientia admirandâ. Quo deveni? numquid nunc perdita sum in te? non possum terrenum quidquam, nec cordis mei molestiam memorari. Proposueram, cum te viderem, multa tibi de terrestribus querulari; verum tuus intuitus me percussit, quoniam me super nobilitatem meam valde et nimis elevasti. » Inclinata ergo gratias egit, tollensque de capite suo coronam, ponensque super rosam (a) pedum, ipsius cicatrices desiderabat ut eidem intimius ingereretur. Assumpta igitur inter divinitatis brachia, manuque ejus super pectus ejus posita, faciemque ejus contemplatus est. Perpendite nunc si tunc ab ipso fuerit osculata. In hunc amoris osculo super omnes choros rapta est Angelorum.

DE CÆLO ET CASU LUCIFERI.

MINOR quam ibi vidi, audivi, cognovi, veritas extollit supremam terrenæ sapientiæ dignitatem. Ibi inaudi-

(a) rosea vulnera. *Cod. teut.*

tas res vidi, confessoris mei iudicio, quia sacras Scripturas non cognovi. Timui [Deum] si tacerem, timui propter imperitos si scriberem. Quid dicam, vel quid faciam, carissimi? Quod Deus hic operatur in me, et frequenter operatur: et in humili simplicitate et in exili paupertate, depressaque despectione ostendit mihi Deus mira suã. Ibi vidi creationem ordinationemque domus quam Deus constituit. Ibi reposuit amantissima quæ fecerunt manus ejus. Domus hæc vocatur cælum; chori qui intus sunt dicuntur regnum; ideo conjuncti dicuntur cælorum regnum. Regnum finem in sua positione habet initialem, sed in sua essentia non sortitur finalem. Cælum ambit choros, et inter cælum et choros ordinati sunt peccatores sæculares, altitudine choris similes, juxta quod hi emenduntur et convertuntur. Chori sic sunt subtiles, sancti et mirabiles, quod præter castitatem et amorem et omnium rerum abrenuntiationem nullus illuc intrat; quia omnes qui inde corruerunt sancti extiterunt, ideoque necesse est ut sancti sint qui illuc [et ipsi] sunt intraturi. Omnes baptizati infantes puerique sex annorum illius casus diruptionem non implebunt amplius quam ad sextum chorum; at usque in Seraphim virgines puerilibus peccatis pollutæ voluntarie, nec tamen actum perfecerunt, confessione purificatæ, defectum corruentium supplebunt; verum tamen ad pristinum statum non redeunt, quia puritatem perdiderunt. Post diem iudicii, religiosæ Virgines purissimæ defectum super Seraphim supplebunt, unde Lucifer eique proximi *per virtutem Altissimi* sunt dejecti. Lucifer peccavit tripliciter: invidia, superbia, avaritia. Hæc peccata mortifera ipsorum multitudinem tanta velocitate projecerunt in abyssum, sicut subito dicitur alleluia. Tunc obstupuit totum regnum et contremuerunt omnes columnæ regni cælorum; alique tunc horribiliter corruerunt. Hoc exilium adhuc est vacuum et inane; nullus ibi habitat et est in se pulcherrimum, luditque totum deliciis ad gloriam Dei omnipotentis.

DE THRONO DEI.

SUPER hoc exilium thronus Dei est, in modum testudinis, virtute Domini fabricatus, in florenti lucenti et ignea claritate; attingens inferius ad cœlum contra Cherubim, fitque thronus Dei et cœlum inclita domus valde; ibique est exilium et novem chori Angelorum intus jubilantes. Supra thronum Dei nihil est, nisi Deus, Deus, Deus, immensus, magnus Deus. Supra in throno videtur speculum Deitatis, imago humanitatis, lumenque Spiritus Sancti. Cognosciturque quomodo tres personæ sunt unus Deus, et quomodo in unum conjunguntur. De hac ineffabili re mihi loqui amplius nihil licet. Casum Luciferi Joannes Baptista supplebit, ejusque gloria in illa dulci vastitate supra Seraphim; omnesque Virgines purissimæ et religiosæ cum illo erunt, quæ adhuc sunt ad illam solitudinem reservatæ. In throno est Domina nostra, quæ nullum defectum supplet, quia ipsa cum Filio totius humani generis vulnera sanavit, qui gratiam quærunt eamque conservare voluerunt vel noverunt. Filius ejus Deus est, ipsaque dea¹; nullus enim ei potest in gloria similari, *quia nec primam similem visa est nec habere sequentem*. Sancti Apostoli post Dominum sunt in throno, habentque illam solitudinem cum Seraphim in præmio, secundum suam puritatem. Joannes Baptista princeps etiam est in throno. Angeli ultra celsitudinem Seraphim non morantur, supra quos homines tantummodo collocantur: martyres sancti, et prædicatores Dei, amatoresque spirituales, ad Choros conveniunt, licet virgines non permanserunt; imo, quidam etiam in Cherubim contendunt; inter quos etiam præter desiderium, prædicatorum perspexi præmium sicut in sæculum est futurum; sedes eorum sunt mirabiles, præmium singulare. Anteriora sedis sustentacula, duo sunt luminaria ardentia quibus charitas vera, exemplum sanctum fidelisque intentio innuuntur. Interius reclinatorium est commode liberum, et admirabili requie dulcius quam liceat enarrare, pro obedientia cui se humiliter subdiderunt. Pedes eorum ornati

1. Non ad litteram illud est interpretandum, catholica quidem mente licet incaute prolatum. Cf. supra quæ diximus, pag. 431.

sunt variis lapidibus pretiosis, adeo quod opto caput meum tali corona decorari. Hunc ornatum accipiunt pro labore quem et viando suis pedibus pertulerunt. O prædicatores, cur tam difficulter labia aperitis, et cur tam inviti aures declinatis ad ora peccatorum? Ego vidi coram Deo quod futurum est in cælo, quod spiritus oris vestri lucens de choris ascendat ante thronum, glorificans Deum Patrem qui sapientiam labiis vestris dedit, laudans Filium qui prædicatorum et princeps et socius fuit, gratias agens Spiritui Sancto qui donorum largitor existit, et magister indoctorum. Tunc prædicatores Dei et martyres sancti et amantes Virgines sublevabunt se, quoniam ipsis, in speciali vestitu, in suavicantu, in sermo mirabili quod deferunt in honorem Dei, præcipua gloria est collata.

DE INDUMENTIS SANCTORUM.

INDUMENTUM virginum candore resplendet lillii niveo; prædicatorum vestis ut sol splendore aureo; martyrum vestitus colore nitet roseo, quia cum Jesu perfusi sunt cruore sanguineo. Corona virginum multicolor est et varia; martyrum manifesta et magnifica; prædicatorum corona est florea, qui sunt Dei verba per quæ gloriosi sunt in patria. Sic triplex hoc collegium ingreditur in conspectu Domini cum dulci tripudio, quibus occurrit obviam ex Deo fluens triplex gaudium¹ in eorum mentes, ut jubilent in veritate psallentes secundum dona a Domino sibi data. Sic concinunt prædicatores: « O præelecte Domine, tua secuti sumus vestigia in paupertate voluntaria; ovesque tuas errantes, quas pastores conductitii deviantes neglexerunt, reduximus ad ovile. » Martyres vero decantant: « Domine, tuus innocens sanguis consecravit mortem nostram, fecitque nos consortes tuæ beatificæ passionis.

1. In margine codicis B. hic notatur triplex cantus, scilicet: 1us Virginum (lib. II. c. 25); 2us Prædicatorum (hoc loco); 3us SS. Trinitatis (lib. V. c. 26. in fine.)

DE VOLUNTATE ET AMORE ET LUMINE SANCTORUM.

SANCTI qui nunc regnant cum Domino circumdati sunt uno lumine, unoque perfusi amore, et uniti una voluntate. Verumtamen illarum excellentium sedium dignitate carent; sed sedent et quiescunt in divina majestate, ejus deliciae affluentes, tenenturque superius attractionibus, quemadmodum aer calore solis. Post diem vero judicii cum hora cœnæ nuptiarum Agni fuerit, ponentur sedilia, sponsa contra faciem sponsi, convenientque [dilectus et dilecta], corpus et anima, possidebuntque plenam in æterna gloria dignitatem. O Agne delectabilis, o sponse amabilis, Jesu Fili Patris cœlestis, cum a cœna surrexeris, omnesque choros transieris, virginibus amanter innueris, sequentur te cum laude ad locum delectabilem, meis labiis inenarrabilem. Quomodo tibi tunc alludentes, amoris tui voluptate se satient; latens est dulcedo, et tam familiares deliciae quibus æquales nescio. Sequuntur quoque viduæ in cordis sui lætitia, sufficitque eis dulcis illa visio qua Agnus virginibus conjungitur admirandis amplexibus. Conjugati et aspicient prout eorum nobilitas meretur, quia quanto hic quisque terrenis delectatur, tanto illic a jucunditate cœlestium separatur.

DE CHORIS SANCTORUM ANGELORUM.

OMNES chori in splendore suo illuminationem continent specialem, et insuper cœlum suum. Sic est autem illa illustratio, quod non licet nec valeo describere explicando. Choris et cœlo huic tam præclara a Deo dignitas est collata, quod de singulis eloqui vix sufficio breve verbum, quemadmodum de pleno alveo stillam favi mellis apis effert modicum pede suo. In primo choro, delectabilitas supremum est inter omnia dona sua; infra requies. In tertio, amabilitas; in quarto dulcedo; in quinto, gaudiositas; in sexto, odoris nobilitas; in septimo, divitiæ; in octavo, dignitas; in nono,

amor ardens. In illo dulci exilio, summitatem tenet purissima sanctitas. In throno est paternæ majestatis etiam virtuosa dominatio. Supremum super omne quod in cælo unquam fuit factum, est admiratio; hoc est quod licet contemplari, quod nunc est et in futuro erit. Eia, gloriosa spatiositas, et dulcis angustia, ¹ honorabilis omnium rerum contemplatio, et singularis familiaritas, quæ inter Deum, et unamquamque animam semper intervalat! Hæc consistit in tam mirabili deliciositate, quod si omnium hominum haberem sapientiam et Angelorum eloquentiam, verbis evolere nunquam possem.

DE STATU ET LOCO NON BAPTIZATORUM.

INFANTES non baptizati infra quinquennium de hoc sæculo decedentes, in quadam speciali morantur dignitate, quam eis Deus extra regnum suum per misericordiam præparavit. Hi in suam staturam triginta annorum non excreverunt, quia christiani cum Christo non extiterunt. Nullam habent coronam, nam Deus non habet nec invenit quod in eis remuneret. Verumtamen pro sua bonitate tribuit eis ut in magno commodo maneant et quiete. Suprema qua potiuntur possessio est gratiæ plenitudo; concinunt ergo sic: « Benedicimus Dominum qui creavit nos, quamvis decorem ipsius non viderimus faciei. Si afflictio nos cruciare posset, dolor et querela propter hoc perpetua nobis esset. Nunc autem bono animo esse debemus. » Dicit nunc aliquis quomodo hæc, misera et peccatrix, audeam describere vel præsumam? Dico veraciter quod nisi gratia Dei cor meum ante annos septem speciali gratia instigasset, adhuc tacens superposuissem digitum ori meo. Adhuc ex his dictis dispendium nullius periculi cerno; speculor enim manifeste meam pravitatem, ac nobilissimam divini gratiæ veritatem.

Verumtamen quanto altius anima profecerit, tanto minus honoris, commodi corpus ab extrinsecus obtinebit; de ejus

1. In margine: æternitas.

miseriis querulari ipso sciente nullus debet; naturaliter est enim pavidum et infirmum. Pascendum est tamquam servus qui posset curiæ deservire, et pascitur eleemosynis propter Deum. Sic in veritate congruit; quia quo canis crudelior, eo fortius vinculum ejus colli esse debet. Nunc, o Domine, hæc verba tuæ pietati committo, deprecans [corde] suspiranti, lacrymantibus oculis, exuli mente, ut ea nullus pharisæus, *infidelis scilicet lector*, aspiciat; sed pueri tui audientes sic intelligant, quemadmodum tu, Domine, ea in tua veritate edidisti.

XVI. DE MULTIPLICIBUS PORTIS CÆLI.

IV. 24.

REGNUM cœlorum multas habet portas, [et tamen nullam habet.] Portarum multiplicitas est præmiorum diversitas, quibus singulorum fidelium animas suscipit, cœlumque se totum aperit in occursum amabilis Dei, sponsæ. Transit per omnes choros descendens Altissimus, occurrens fidei animæ, quem cœlestis sequitur exercitus secundum Dei gratiam gloriosus. Egreditur autem anima vel de purgatorio vel de hoc exilio, quam comitatur etiam angelica multitudo. In porta cœli conveniunt Deus et anima, *dilectus cum dilecta*. Aspectus nobilis, quo anima suscipitur *et a Deo gratanter intuita resplendet et ornatur*. Tantæ virtutis est aspectus ille ut a corde ejus omnem præteriti supplicii mœrorem, molestiam auferat et dolorem. Corona regni in hac porta capiti ejus imponitur, cum qua ad regnum gloriose introducitur. Corona hæc regni Dei voluntas nuncupatur; usque ad mortem peccanti, quam Deus per finalem poenitentiam visitat, merces illa dignitatis non indulgetur. Tria sunt genera hominum quos Dominus dignatur suis paternis manibus coronare, videlicet virgines, viduas et matrimonio copulatos. Quos cum solemniter susceperit, postea eis coronas imponit. Viduas et de legitimo thoro coronat sedens in sede majestatis suæ; virginibus autem assurgens coronas stans imponit, tamquam imperatoris filius gloriosus. Salutatur eas interius sua divinitate; honoratur exterius omnipotenti humani-

tate; decorat Sancti Spiritus largitate, remuneratque omnia ipsorum merita Trinitatis æternitate, gratias agens singulis quod ad suas nuptias convenerunt; illique Deo reddunt gloriam quod per ejus gratiam mortem perpetuam evaserunt.

INCIPIT TRACTATUS DE SANCTIS NONDUM
CANONIZATIS.

XVII. DE FRATRE HENRICO.

CONSUEUDO mihi erat ad sepulchra piorum accedere defunctorum, ipsosque tamquam Dei domesticos salutare. Accidit autem ut frater Henricus, sacerdos de Ordine Fratrum Prædicatorum, in die Dominicæ resurrectionis, postquam prædicavit et Missam celebravit, populumque sacramentó Dominico communicavit, et omnia rite Officia complevit, sacramentum Unctionis peteret et more acciperet christiano: quo facto, instante crepusculo, transiit de hoc mundo. Qui cum a me more solito salutaretur in tumulo, facta est in anima solemnitas eximia; et ostensa est mihi anima illius in Dei amplexibus delicata. Vidique quod ejus adhuc esset gloria imperfecta; et interrogavi Dominum, quamdiu sic deberet subsistere, et si quas pœnas purgatorii pertulerit. Respondit Dominus: « Per horas quatuordecim sic manebit, hoc est septem diebus et septem noctibus. » Reclinatus erat super pectus Jesu, ineffabili voluptate præ devotione intima, qualem expertus non fuerat in hac vita. Sic autem subito illuc sine cruciatu pervenerat, sicut mater subito dilectum filium ad suum gremium suscipit in cinere volutatum. Et dixit frater Henricus ad me: « Dic sorori meæ *Odæ*, quod eam infra quindenam volo in Domino consolari. » Quod et factum est; nam infra quindenam debitum carnis solvit. Tunc frater Henricus me ad suæ cœlestis susceptionis solemnia invitavit. Et ecce illa universa supernorum civium multitudo in occursum se illius felicitis animæ per suas cohortes et

IV. 22.

turmas ordinabat cum gaudio processura. Venit itaque dux et princeps exercitus sacri Ordinis Prædicatorum, gloriosus Dominicus filiorum suorum multitudine copiosa; qui singuliserta ferebant aurea ineffabiliter micantia, prout in carne positus promereri contulit misericors Dei clementia. Decurrens vero Pater de exilio revertenti filio, dux triumphanti militi de prælio, coronam protulit in morem solis mirifice radiantem, propter quod exemplorum ipsius vestigia fuerat imitatus. Excellebat tamen incomparabiliter omnes filios suos Pater excelsus in gloria; universorum enim merita ejus sunt beatitudinis incrementa. Byssus namque et purpura viridisque coloris jucunditas ipsius indumentum ornat, veritatis doctrinam cum patiendi desiderio exprimens ac innocentiam virginalem. Sequebantur autem omnes Prædicatores ac eorum consiliis adhærentes, insigneque præferebant vexillum dignitatis. Sic illa beata Fratris anima sedenti in throno oblata, pro obedientia grata, pro paupertate voluntaria, pro abjectione accepta, de manu ipsius et divitias accepit et gloriam, atque perpetuam libertatem. Gratias igitur agens dixit: « Gratias tibi, Domine, pro talentis mihi traditis, pro his quoque per tuam gratiam conservatis, quod tua majestas mihi misericorditer condescendit. » Et inclinans majestati conversus ad Fratres cum exultatione multa excipitur. Dixitque illi Pater Dominicus: « Bene venisti, dilecte fili, intra ¹ in gaudium Domini Dei tui, alleluia ². » *Tunc in jubilo mihi influente divinitus.... illam animam, summæ Trinitatis beatis amplexibus dulciter et inseparabiliter inhærentem. Vere non est acceptio personarum apud Deum; ecce enim mendicus cum gloria susceptus, sicut signaculum positus, inter brachia Altissimi, delectatur. Quod hæc merui sublimia intueri, hoc mihi exilium et despectio amicorum Dei, qua me contemnunt, utique contulerunt.*

1. Hic erat septimus chorus. *cod. Basil. in marg. Cf. cod. Einsied.*

2. Hoc non habebat inem. *cod. Basil. in marg. Cf. cod. Einsied.*

XVIII. DE FRATRE ALBERTO.

UBI scientia cum charitate et sapientia conveniunt electionis fructum efficiunt, et nemo scit quid in se boni lateat, nisi pravitas hunc exerceat.

V. 28.

Ego pro fratre Alberto de Minda oravi Dominum, et Dominus dignatus est mihi ostendere illius dignitatem. Et ecce vidi super caput ejus coronas septem virginum dependentes. Mirabar valde quid hoc esset, quoniam pœnitens fuerat ipse. Et dixit Dominus: « Has coronas promeruit quia septem puellas juvenculas pro amore meo multis laboribus in castitatis pudicitia custodivit. Igitur dignitatem ipsius coronabunt perpetuo, nunquam tamen contingent ejus animam neque corpus. » Intellexi coelitus aliud esse [præmium, aliud] coronam et aliud dignitatem. Præmium consistit in operibus, dignitas in virtutibus, corona in charitate: præmium dilatatur et crescit juxta multitudinem operum; dignitas dilatatur secundum mensuram virtutum; corona fulget in alto secundum diligentiam misericordiæ et studium in charitate.

Frater N. ¹ nuntiavit mihi tunc fratrem quemdam post sex annos moriturum; quod tamen factum non est. Anno septimo quæsi a Domino quomodo factum esset istud. Et dixit mihi Dominus: « Iste dispositionem meam vidit, electionem autem meam non vidit. Amicos meos speciales in despectione magna eligo vivere sine culpa, et in sanctis desideriis dies eorum differo et prolongo. Cum homo in lumine charitatis in veritate cor suum perspexerit, invenit se contemptibilem et præ omnibus contemnendum; et exinde sitis sancti desiderii insatiabilis nascitur, deducens hominem extra semetipsum in Dominicam voluntatem, adeo ut Deus dignetur hominis illius tempora protelare, conferens ei tunc novæ gratiæ dona, si ea cum disciplina diligenti studuerit custodire.

1. Albertus. *Cod. teutonicus.*

XIX. DE SCHOLARE BONO AMENTE FACTO.

VI. 11. SCHOLARIS quidam bonæ conversationis et Deo devotus, et mihi secundum carnem consanguineus, permissione Dei et dispositione ejus occulta, amens et expers rationis effectus est; et sic sine sensibus et intellectu usque ad extrema vitæ suæ tempora perduravit. Cogitaveram ipsum Religioni et divino famulatu coaptare; ideo super hoc eventu fui intime perturbata. Oravi Dominum pro ipso, et respondit mihi Dominus: « Dico tibi ego Deus ardens et homo vivens, quod ipsius natura sanctorum morte defuncta est, ita quod nunquam amodo peccabit mortaliter in hac vita. » Tunc ipse visus est mihi similis prædicatori, stabatque supra columnam marmoream, rubeam, et populo prædicabat dicens: « Venite benedicti Patris mei, et discedite a me maledicti. » Et intellexi ex hoc, quod ex his [duobus] verbis prædicatores omnes prædicant atque docent.

XX. DE SORORE HILDEGUNDE.

II. 20. IN diē sanctæ Barbaræ virginis [Soror Hildegundis suam gloriam recepit; quod ostendit Deus languido cani, qui cum gemitu adhuc sua lambit vulnera]. Cum orarem, nescio an cælum fuerit ad me inclinatum, vel ego rapta sim in admirabilem Dei domum. Et ecce ante thronum Dei Patris stabat soror Hildegundis, ornata tamquam sponsa nova, quam rex adduxit ad regni sui palatia. Tribus erat amicta palliis, septem diademata habens in capite; laudabatur specialiter a choris omnibus Angelorum. Videns, eam cognovi in omnibus donis quæ de divina susceperat largitate; verumtamen delectabar cum [ea] alloqui et interrogare, ut in illa fruitione cum ea diutius possem esse. Et dixi: « Eia, dilecta, unde habes hoc roseum mantellum? » Et respondit: « Martyr fui, igneo cremata amore, quod frequenter cor meum [sanguine] respersit caput meum. » Et dixi iterum ad eam: « Et unde habes aureum

amictum qui tam pulchre lucet ? » Respondit : « Propter exempla sanctitatis bonorum operum. » Et dixi : « Unde habes tam candidum et floridum pallium ? » Respondit : « Propter admirabilem amorem, quo familiariter in corde meo et in sensibus meis arsi. Propter autem septem virtutes, videlicet constantiam, fidem catholicam, fidelitatem veram, largam misericordiam, sacram intelligentiam, charitatem eximiam, virginitatis munditiam, septem diademata deferebat. Et interrogavi eam dicens : « Dic, dilecta, ubi est corona humilitatis quæ competit omnibus sanctis ? » Respondit : « Hanc singularem nec habui nec habeo, nisi quantum Deus eripuit me ab elationis vitio. Hæc septem diademata ornant singulariter pernobilem et puram gloriosam virginitatis aureolam. »

Sic autem collaudatur a choris : « Glorificamus te propter tuam pœnitentiam, [dulcem gemitum], bonam voluntariam paupertatem, constantem fortitudinem, veram rectitudinem, sapientiam et veritatem. » Sic autem a Seraphim suis consortibus laudatur : « Laus tibi sit in charitate divina, o Regina. » Throni sic : « Laudamus sponsum in pulchritudine hujus sponsæ. » Multa quæsi alia quæ nunc mea reticent labia, quia licet cœlum uniforme sit colore, terra tamen [heu ! valde] variabilis est vitiis et dolore [mihi et aliis multis, quinondum ad cœlum pervenerunt, ubi veritatem poterunt contemplari.]

XXI. DE FRATRE BALDEWINO.

FRATER *Baldewinus, germanus sororis Mecthildis, ab ipsa pueritia nutritus bonis moribus et omni virtute instructus est, et nihilominus per ipsius industriam litteris appositus sufficienter disciplinis scholasticis est imbutus. Tandem meritis sororis ad Prædicatorum Ordinem est receptus ; in quo in virtutibus et scientia sic profecit, quod ipsum licet invitum fratres ad Subprioratus officium promoverunt ; per quod adeo gravabatur quod viribus corporis, licet juvenis esset et fortis, cœpit destitui ; exsequebatur tamen injunctum officium propter obedientiam benevola voluntate. Quod cum*

IV. 26.

sorori notuisset, oravit pro eo Dominum, ut eum sua misericordia visitaret. Et respondit mihi Dominus et dixit : « Omnis labor quod sustinet, et omnis scriptura ¹ et lectio quibus desudat, in conspectu meo amoris canticum coram mea cœlesti familia præibit, dicens : Magne Deus, æterne, fortis, mirabilis. Alleluia. Ego exaltabo caput ejus et omnes vires ejus sicut tuas roborabo, non solum naturaliter, sed magis per gratiam quam infundam. »

VI. 42.

Scripsi etiam eidem fratri meo dicens : « Summum gaudium in cœlo voluntas Dei est. Quod voluntati contraria libenti voluntate complectimur, hinc divinum gaudium tribulato spiritui generatur. Religiosa mens per confessionem debet diluere quod dona Dei parvipendens non suscipit grato corde ; proinde dona Dei, quæ cum tribulatione veniunt, suscipienda sunt cum gaudio et amore ; quæ vero cum consolatione conferuntur, amplectanda sunt cum fiducia et timore ; utraque tamen cum condigna gratiarum actione : sic omnia cooperabuntur in bonum meriti et præmiorum. Frater mi carissime, esto consentiens Deo, et congratulare de sua benignissima voluntate. »

XXII. DE FRATRE HENRICO LECTORE QUI COMPILAVIT LIBRUM
ISTUM.

V. 12.

FRATER *Henricus, dictus de Hallis, lector Rupinensis, admiratus de dictis et scriptis Sororis Mechtildis tale ab ipsa recepit responsum* : « Magister [Henrice], vos miramini de scriptis meis ; sed de vestra admiratione amplius ego miror. Ex corde tamen vehementer doleo, cum ego indigna femina compellor scribere, quod verissimam cognitionem et limpidissimam contemplationem nisi his verbis exprimere nequeo ; quia mihi videntur æternæ valde impropotionabilia veritati. Interrogavi super his veritatis magistrum, et dixit mihi : « Interroga eum quomodo Apostoli post tantam formidinem, tam grandem acceperunt fortitudinem, post acceptum Spiri-

1. Scripsit enim manu sua Bibliam in qua legitur ad mensam in conventu Hallensium. *Cod. B in margine.*

tum Sanctum. Et interroga ubi Moyses tunc fuerit cum nihil præter Deum videret. Interroga etiam quomodo Daniel puer senes iniquos presbyteros de mendacio convicit et Suzannam liberavit. »

Hic litteratus et bonus vir, lector prædictus, dicta hujus Mechtildis omnia collegit et in unum volumen redegit, ac in sex partes illud distinxit, sicut legentibus nunc apparet. Hujus animam Soror Mechtildis, quæ postmodum supervixit, vidit in aspectu Domini in cælo librum hunc in manu tenentem, et de ipso risu jucundissimo gloriantem. Per scripturam namque hujus voluminis multa sibi præmia comparaverat; quibus in conspectu Sanctorum apparuit gloriosus.

... die ...

... die ...

... die ...

... die ...

... die ...

... die ...